

Het Duistere Rijk

VAN VERVALSCHING EN NAMAAK

Zoals bij zoveel belangrijke zaken, speelt de overdrijving ook bij het vraagstuk der vervalschingen een belangrijken rol. Een van de meest humoristische staaltjes hiervan werd in de „Revue des Deux Mondes” geleverd in den volgenden vorm, door *Denys Cochin*. Een bezoeker van een Parijsch restaurant beklaagt zich als volgt: „Na een bordje groentesoep met aardappelmeel inplaats van sago, en koperzouten (voor de groentekleuring) genuttigd te hebben, kreeg de patient (want aldus is deze ongelukkige te betitelen) een stuk vleesch (gelijkende op een anatomisch preparaat) eetbaar gemaakt met een saus welke in hoofdzaak uit met lood-chromaat gekleurde margarine bestond. De nu volgende doperwten waren sterk koperhoudend, terwijl bij het voor roastbeef opgediende paardenvleesch champignons gevoegd waren, die den verbruiker tot de zeden der vuurlanders of klei-eters doen afdalen. (Soms worden de truffels door dunne lapjes fijn zwart laken vervangen!) De salade die nu volgt, werd toegedund met verdund zwafel- of zoutzuur inplaats van azijn, terwijl het dessert uit chocoladebonbons en suikerwerk bestaat, — een en ander vervalscht met meel, zaagsel, arsenicumhoudende kleurstoffen enz. Nadat het ongelukkige slachtoffer der vervalsching dezen maaltijd verorberd heeft, wil hij zich restaureren door een kop sterke koffie en ontvangt een ijzerhoudend cichorei- of moutaftreksel met als likeur een sterk foezelhoudend vocht. Het is duidelijk dat de martelaar na eenige uren onduelbare ingewandspijnen krijgt, en dus medische hulp inroept. Helaas! welk een hopelooze taak voor den medicus die bij het voorschrijven van laxeerende minerale wateren, slechts met looddeelen bezwangerde waar kan krijgen, terwijl de ter herstel benodigde peptonpreparaten uit gelatine, glucose, glycerine en salicylzuur bestaan, en den lijder, nog geholpen door met arsenicum en kwik-vermengde bismuthpreparaten, naar een vroegtijdig, doch welkom graf doen verhuizen!”

Deze ten deele op „Wahrheit und Dichtung” berustende satyre bewijst wel hoe sceptisch men vroeger tegenover levensmiddelen stond, toen de knoeiers vrij spel hadden en goed ingerichte keuringsdiensten nog ver te zoeken waren.

Een niet onaardige tirade dateert ook uit dien tijd en is misschien in onze dagen ook actueel.

Een kat en een konijn loopen door een der achterbuurten van Parijs en zien voor een restaurant een uithangbord staan: „Au Lapin!” en dit ziende, loopt het konijn hard weg... maar de kat liep nog veel harder!

Wat de „ouderwetsche” knoeierijen betreft, moge het verhaal dienen van den melkboer uit de 16e eeuw die een „mینگelen melck” willende verkoopen, en in het vat niets dan water vindende, uitriep: „O

door

Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS

je! wa's dat!... nou vergat ik glad er melck bij te gieten!”

Ook onze *Bredero* heeft zich ten opzichte der knoeierijen niet onbetuigd gelaten. Zoo schreef hij in zijn *Klucht van de Koe*:

„Want wie kan hem voor sulcke schelmen wachten?

En sijn se dan ook veur geen Dhieven te achten

Die een'ge drooghe Waren of lichte saf-feraeen

In een bedompte kelder laten staen
Omdattet gewicht zou vermeerren in 't ver-koopen!”

Deze laatste truc wordt in onze dagen nog wel eens uitgehaald door tabak en andere vocht aantrekkende waren in „bedompte” of vochtige kelders onderdak te geven.

Wat de tallooze „trucs” betreft door de knoeiers uitgedacht, — deze zijn o.a. voor de melk legio te noemen. Ik heb vroeger eens beweerd dat het wasschen in Holland door de melkboeren meer op de melk, dan op hun lichamen toegepast werd, en een niet onaardige illustratie hiervan is het feit, dat een melkknoeier voor de Rechtbank hier als verontschuldiging gaf „dat hij de typhus-bacillenhoudende melk extra met water verdund had, om zijn klanten „minder vergiftige” waar te leveren!”

Een melkslijter-veehouder te Parijs had voor zijn deur het volgende brutale uithangbord: „Melk 20 centimes per liter, melk in tegenwoordigheid van den kooper gemolken, 30 centimes p. l. en melk door den kooper zelve gemolken 50 centimes p. l.!” Een Belgische melkknoeier had een ingenieuze inrichting aan zijn lichaam bevestigd, waardoor hij ongemerkt bij het melken telkens een straaltje water bij de melk kon laten loopen. Een scherp toezienende controleur maakte spoedig aan dit misdadige spelletje een einde. Een humoristisch aangelegde knoeier uitte bij vervolging de klacht, dat de koeien de schuld droegen „daar deze arme dieren bij de zomerhitte een zoo ondraaglijken dorst hadden, dat hij onwillekeurig slappe melk leverde”! Onnoodig te zeggen dat strenge straffen op al deze knoeierijen volgden, — het betreft immers een ideaal voedsel, hetwelk bij vervalschingen, ziekte en dood kan verspreiden; het behoort buitendien als schandelijke diefstal gebrandmerkt te worden, te erger daar leken het bedrog natuurlijk niet gemakkelijk kunnen constateeren.

Op het gebied van surrogaten voor allerlei voedingsmiddelen, zou een lange kroniek samengesteld kunnen worden, natuurlijk voornamelijk in zake de tallooze Er-

satz"-preparaten tijdens den oorlog. Waar speciaal melk- of meelpreparaten aanbevolen worden om de kostelijke moedermelk te vervangen, heb ik vroeger reeds de aandacht op deze belangrijke zaak gevestigd in den vorm van deze regelen:

SURROGATEN VOOR MOEDERMELK.

„Kindjelief, — zoekt gij naar „eten”?
Moederlief — ge zult 't wel weten —
Heeft genoeg voor u... maar ziet:
Onze Mode wil dat niet!
Want Papa's crediet verbiedt,
Dat men 's avonds hem niet ziet,
Met zijn ega aan zijn zij
In de stalles... éérste rij!
Moedermelk?... Wat zou 't baten?
Onzin!... Men heeft surrogaten!
... 't Kindje krijgt de spijslijst nu
Maar zegt niets dan... „bu... abu”!
Melk uit bussen, zacht en zoet!
Ja! die geeft eerst kracht en bloed.”

„Maar het wurmpje zucht: „boe! boe!”
En... de bus blijft daarop toe,
Maïsmeel dan... dat is eten!
Maizena liefst geheeten,
Dat klinkt beter — sijn zoo 't hoort
Bij een kind van deze soort;
Doch het schaapje wil niet groeien...
Ik geloof dat ze weer knoeien
Met dat duivelsch maïsgoed!
Zegt Papa, en grijpt zijn hoed,
Om zijn vrienden te gaan spreken,
Hoe zijn kindje op te kweken.”

„Ervallenta!” zegt een wijze
Wat! roept nu een wijz're grije,
Revalenta heet dat goed!
Toen ik nog een zuig'ling was,
Kwam 't mij reeds goed van pas.”
(Deze slimme man vergat
Dat reeds Ezau linzen at,
En dat 't wondermeel „du Barry”,
Linzenmeel is, plus wat herrie.
Op het etiket geplakt.)

„Vader koopt een aantal bussen,
En wil 't huilend kindje sussen
Met een portie Revalenta...
Maar de baby zegt steeds bah!
Langzaam kwijnt het arme wichtje,
Bleeker wordt het klein gezichtje,
Moeder is ten einde raad,
Nergens, nergens schijnt meer baat!
Eindelijk... moet de dokter komen.
Nauw heeft hij 't geval vernomen,
Of hij schrijft een kort recept:
Voor het bloempje, schier verlept;
't Kind moet „op zijn „Hollandsch” leven!
Geef het kleintje toch zijn zin:
Wil 't uw eigen boezem geven,
Doe gelijk uw Koningin!”

Voorzeker de beste raad dien een dokter geven kan... mits de moeder natuurlijk gezond is en haar levenswijs en voeding overeenkomstig de eischen der hygiëne zijn.